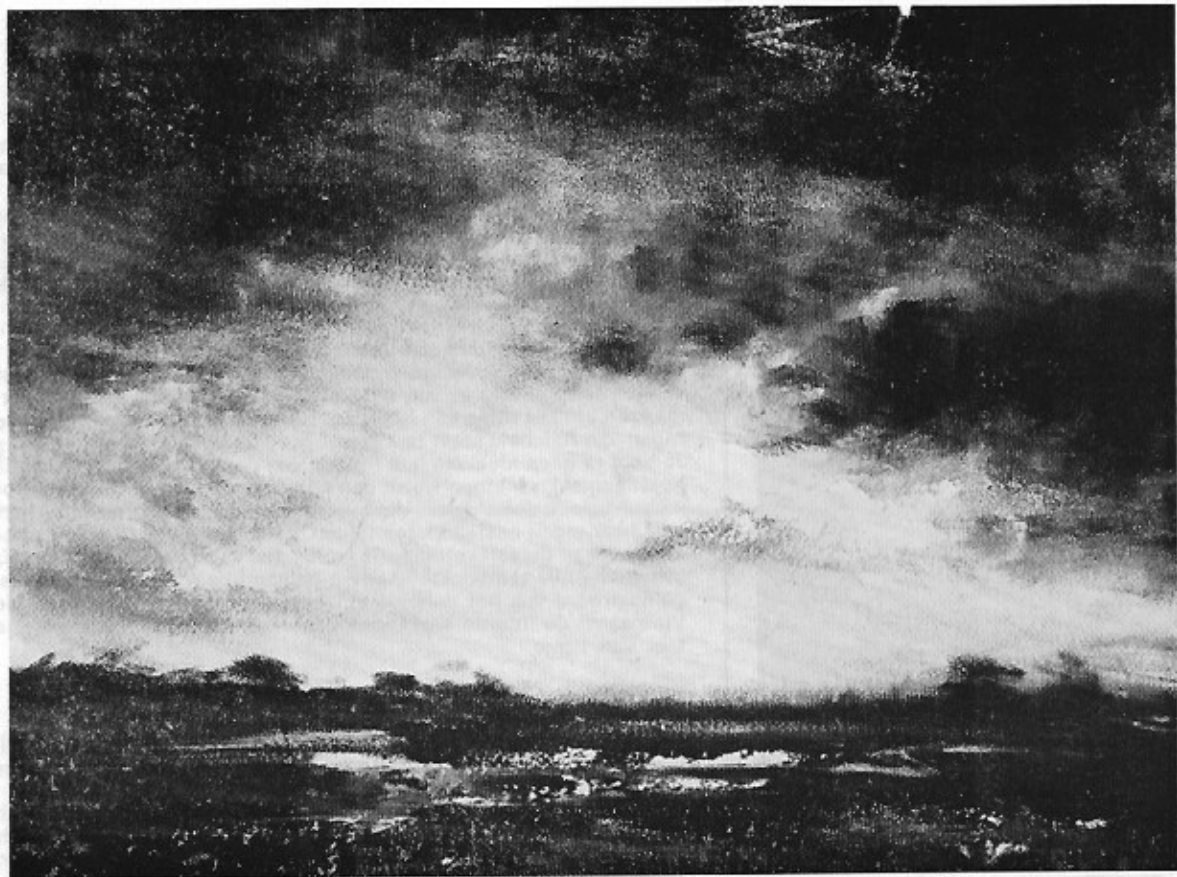

jean rigazzi

standaard galerij oostende

kapellestraat 103 - Christinastraat 144

17 augustus - 17 september 1974

Jean Rigazzi

Biografie

Geboren in Besançon, 19 mei 1922.
Studeerde rechtswetenschappen
aan de universiteit van Lyon.
Als kunstenaar volledig autodidakt.
Schilder, beeldhouwer, designer,
keramist, smaltwerk.

Atelier :
Generaal Drubbelstraat 97, Berchem.

Wie graag wil weten wat men met verf zoal kan bereiken aan diepte, intensiteit, luminositeit en spanning, die moet beslist een bezoekje brengen aan de doeken van Jean Rigazzi die momenteel in Standaardgalerie, Oostende, hangen. De man is in 1922 in Besançon geboren, en heeft zich sindsdien in het Antwerpse gevestigd. Dat het Vlaamse landschap, de Schelde en de grijze Noordzee hem heel vertrouwd zijn, blijkt vlug uit wat hij hier tentoonstelt.

Men kan aanvankelijk bij het bekijken van de eerste schilderijtjes de indruk krijgen dat men weer eens te doen heeft met een zoveelste landschapsschilder met degelijk vakmanschap die zonder twijfel zowel naar thematiek als naar het korrelige uitzicht van de verf de naam Jakob Smits oproept.

Die relativerende gedachte verdwijnt echter vrij vlug, wanneer men plots de schitterende nevelgrot van mist of Mistzee binnentreedt, onweersaanbaar meeglijdt in het ritme van Noordzeestorm of geboeid naar het grijze ruisen van de regen van Rainbow staat te kijken.

Je hebt er geen idee van hoe Rigazzi van de verf een welsprekend medium heeft gemaakt. Meteen wordt dan ook duidelijk wat het betekent onderscheid te maken tussen de schilders die in feite met kleurtjes tekenen en artiesten die de verf haar eigen bestaan laten leiden, dat beurtelings dreiging of sereniteit, suggestie of duidelijke figuratie wordt. Het is zo dat hier in feite als in een soort overzichtelijke tentoonstelling een belangrijke reeks mogelijkheden wordt geïllustreerd van het dubbele gelaat van de verf : materie en kleur. Vlak naast de interne eigenschappen van materie en kleur staat de eigen taal van ritme.

Hugo Brutin

Rigazzi werkt en zoekt op verschillende fronten tegelijk. Zijn evolutie is zowel van horizontale als van vertikale aard. Hij konterfeit wat zijn hart en zijn bruisend temperament hem influisteren.

Een serie van de jongste doeken staan door de vlamme rode a.h.w. in lichtelaaie : marines en landschappen met bliksemende hemelen erboven. Tot het paroxisme opgezweept. De kleurenheftigheid geeft uitdrukking aan Rigazzi's vitalisme. Hiermee kontrasteren een aantal andere recente schilderijen.

Ze tonen lichtblauwe en geschematiseerde figuren tegen een broze oranje achtergrond. Delikaat en bijna transparant behandeld. Om de beurt striemt en streelt Rigazzi de kleur. De geest en de specifieke toon van de Schelde in de vier seizoenen werkte hij in vier tot het uiterst gedepouilleerde composities uit. Het zijn strenge schilderijen met een ongemeen penetrante lichtwerking in monotype-achtige behandeling. Ook ongewone pastellen, waarin hij vormen van het menselijk lichaam in een persoonlijke stijl verwerkt. Jean Rigazzi blijkt erg thuis in de keuren van de schilderkunst. Van allerlei ambachtelijke aspecten wil hij het fijne weten. Bokal met verpigmenten vullen zijn atelier. De lichtintensiteit van de kleuren onderzoekt hij onverpoosd en niet zonder passie. Hij korrespondeert hiervoor met een franse professor. Dit biedt meteen een waarborg voor de duurzaamheid van zijn eigen werk.

Te midden van zijn werken en proefnemingen is Jean Rigazzi een gelukkig en entoesiast man. Zijn schilderijen, monotypen, beeldhouwwerken, emails en zelfs wandtapijten blijken makkelijk hun weg naar liefhebbers te vinden. Geregeld verhuizen er werken van hem naar binnen- en nog meer naar buitenlandse verzamelingen. In Jean Rigazzi begroeten we een kunstenaar, die zichzelf bestendig hernieuwt en die je zowel weet te vertederen als te overweldigen. Een echte cavalier seul.

R. Turkry

Aan de basis van de drang tot schilderen ligt vooral de sterke affiniteit met de onderwerpen die hij schildert. Deze Corsikaan bezit de goede eigenschappen van zijn volk : hij staat open voor mens en dingen, en wanneer hij zich voor iets inzet dan geeft hij zich met de volle kracht van zijn temperament en persoonlijkheid. Dit is een faktor die niet uit het oog mag verloren worden voor een kunstenaar. De liefde voor de schoonheid van het onderwerp bij hem is volledig en sluit op dat ogenblik al het andere uit. De Schelde schilderen, en hoe vaak gebeurt dit niet door Rigazzi, is zich meten met de natuurkrachten en de tormenten, is zich tot het uiterst wagen om zichzelf in het schilderij terug te vinden. Uit een dergelijke harmonie en gaafheid tussen thema en kunstenaar moet wel de felle vonk van rijke inspiratie

springen, en deze binding wil zich steeds beter en beter projékteren op het doek.
Kleuren die vorm worden.

De Corsikaan Jean Rigazzi leert de Vlaamse mens de kleurenweelde van ons land kennen. Als beoefenaar van de watersport en het zwerven met zijn boot op de Schelde, zijn doordringen tot de Noordzee hebben deze kunstenaar een oneindige wereld vol kleur doen ontdekken.

Het is deze weelde die hij in zijn schilderijen projekteert, want Rigazzi is in de eerste plaats een kolorist. Hij speelt met de kleur, en de vorm zal steeds ondergeschikt blijven aan het koloriet; meer zelfs, de impressie van het opgevangene tussen de raaklijn van water en lucht krijgt een explosieve kleurenexpressie. Het is deze felle, wentelende kleurenkracht dat de schilder zijn eindeloze variaties aan schakeringen vermag te leggen. Geen enkele toon of hij wisselt voortdurend van klank en waarde zoals het ook in de natuur geschiedt; maar toch moet men vaststellen dat Rigazzi geen uitbeelder van de realiteit is. Hij schildert slechts zijn persoonlijke realiteit, en dit aan de hand van zijn ervaringen en zijn ontroering.

De machteloosheid die de mens ondergaat ten overstaan van de weidse wereld waarin Jean Rigazzi zijn inspiratie zoekt, heeft hij geleidelijk kunnen overwinnen omdat ze nu eenmaal een nieuw bestaan op het doek moeten vinden. Dat is de grootste verdienste van deze kunstenaar dat hij in een rechtstreeks contact staat met het universum dat het zijne is.

Wat duidelijk wordt is de rijke overgave, de groeiende expressie en de artistieke eerlijkheid van Jean Rigazzi, die niet alleen in Vlaanderen tot de schilderkunst kwam maar er ook tot een persoonlijkheid zal uitgroeien.

Remi De Cnodder

Une rencontre avec Rigazzi est à la fois un plaisir et un enrichissement.

Qu'il s'exprime dans la langue de Voltaire, ou dans celle de Vondel, son parler est toujours également savoureux et imagé.

Cet enfant du Midi a été fasciné par la lumière scaldienne autant que par celle de la mer du Nord. « Les couleurs ici sont sensationnelles », nous a-t-il dit.

Ancien marin, Rigazzi est un yachtman accompli. On ne s'étonnera donc pas qu'un souffle marin traverse la plupart de ses travaux. Il ose regarder la mer en face et l'aborde franchement, en allant à l'essentiel, au cosmique, en éliminant toute anecdote. Avec ses jeux de lumière variant à l'infini, Rigazzi atteint les frontières de l'abstrait sans toutefois les franchir. C'est le triomphe du coloris.

Des œuvres de Rigazzi figurent dans des collections aux Etats-Unis, à Hong-Kong, à Rotterdam, à Manchester et à Munich, ainsi qu'un peu partout en Belgique.

Une de ses œuvres orne l'église de Saint-Henri de Montfort, à Deurne, construction d'un modernisme fort avancé. C'est le seul ornement dans un ensemble extrêmement dépouillé et l'effet n'en est que plus impressionnant. Dans cette toile, le Golgotha envoie son rayonnement vers l'infini. C'est d'une conception simple et grandiose tout à la fois, qui s'intègre parfaitement à la rigueur ambiante du sanctuaire. Rigazzi s'attaque avec bonheur à tous les genres. Il vient d'entamer une série de sites urbains, visions hallucinantes d'une imposante monumentalité, témoignant d'une grande versatilité.

Paul Vaucaire

Jean Rigazzi, die in Lyon rechten studeerde, is als schilder autodidakt. Hij heeft vooral geleerd met zijn ogen, maar, veel meer dan een academisch gevormde, heeft hij van de oude meesters geleerd, hun techniek, de samenstelling van hun verf, de frisheid van hun kleuren, de afgewogen kompositie. Met dit materiaal gewapend is hij op stap gegaan. Als geboren Fransman kwam hij in Vlaanderen terecht en verpandde er zijn hart aan de Noordzee, aan het landschap en aan de zware Vlaamse luchten. Zoals alle neofieten zag hij in zijn entoesiasme de dingen alleen in de gloed van zijn liefde en schilderde hij ze met de pathos (waarom niet?) van zijn ontstuijmg Corsikaans temperament. Zo werd zijn werk één vurige hymne aan de weligheid van het Vlaamse land.

Maar deze superlatieve kijk op de dingen bracht ook mee dat hij zijn kleur moest intensifiëren, dat hij nieuwe kombinaties moest vinden, dat hij het ritme moest opdrijven, dat hij zijn métier moest verdiepen.

Studerend en schilderend, in een atelier dat op een laboratorium gelijkt, langsheen voortdurende experimenten, met een nooit versagende werklust heeft Jean Rigazzi zo een zeldzaam vakmanschap, een sonore zeggingskracht en een eigen techniek veroverd.

Tentoonstellingen

- 1962 Parijs
- 1963 Lyon
- 1964 Antwerpen, Galerij Aghte
- 1965 Antwerpen, Galerij Aghte
- 1966 Antwerpen, Bank van Brussel
Berlare, Kultureel Centrum
- 1967 Charleroi, Palais des Beaux Arts
Brussel, Galerie Montjoie
- 1968 Kings Road
St-Niklaas, Galerij Waumans
Herentals, Galerij Laterna
Antwerpen, Galerij Campo
Mol, Jagershof
- 1969 Nice
Annecy (Frankrijk)
- 1970 Kloosterzande (Nederland)
- 1971 Vorst, Tiende Biënnale
openluchtbeeldhouwkunst
- 1972 Manchester (Engeland)
Hontenisse (Nederland)
- 1973 Antwerpen,
«Franse veertiendaagse»
Deurne, Galerij Vandenboom
Bari (Italië)
Annecy
Hong-Kong
- 1974 Kortrijk, Standaard Galerij
Deurne, Galerij Van den Boom
Philadelphia, USA.
Los Angeles, Californië
Mol, Kultureel Centrum
Atoomcentrale

In onze hedendaagse schilderkunst zie ik alleen een gelijkenis met Jack Godderis. Maar Rigazzi kent ook intervallen van stilte en bezinning. Dan tekent en schildert hij delikate naakten en ragfijne, verdroomde zeestemmingen of idyllische composities met vogels en bloemen en meisjesprofielen op een monotype-fond. Als ik het muzikaal wilde uitdrukken, dan zou ik zeggen dat het grootste gedeelte van zijn oeuvre een diepklinkend koperensemble is en het andere gedeelte een zachtgestreken viooladagio.

In elk geval is Rigazzi thans een veelzijdig, volleerd kunstenaar, technisch ongemeen knap, met een onkreukbare integriteit en een warme gevoelsgeladenheid.

W. Doevenspeck

Wie met het werk van deze kleurdronken schilder in aanraking komt wordt alvast verrast om de echt « Vlaamse » manier waarop Rigazzi de sfeer van zijn geliefd Scheldelandschap verklankt. In grootse kleurevokaties, die naar het abstracte overhellen om de manier waarop zij gesynthetiseerd worden, zingt de kunstenaar de lof van het onvolprezen landschap aan de boorden van de stroom. Een landschap echter dat in wezen niets anders is dan een spel van nevels en luchten, nu eens zinderend in zomerse weelde, dan weer verdrongen in mistige winterkilte ; maar steeds doordrenkt van de onvervreemdbare sfeer, zo eigen aan het Scheldeland. Na een tijd van zoeken en eksperimenteren heeft Jean Rigazzi thans wellicht de hoogte bereikt waarop zijn schilderkunst tot volle ontwikkeling kan komen. In reeksen doeken zingt deze onvervalste kleurenvirtuoos zijn denderend lied met wisselende charme. De schilderijen komen over als een ode aan het licht en aan de kleur, als een jubelzang ook op het nooit eendere beeld dat het samenspielen van water, lucht en licht biedt aan wie er oog voor heeft.

En dat specifieke oog voor deze poëtische beelden heeft Rigazzi als niet een. Meer nog, als kunstenaar is het hem gegeven deze pikturale indrukken tot plastische evokaties om te buigen, zodat ook derden deel krijgen in dit wondere transformatieproces van natuur naar schilderkunst.

Het is daarbij boeiend te ervaren hoe een op en top zuiderling er steeds opnieuw in slaagt de toch zo typisch Vlaamse sfeer op de juiste wijze in zijn werk over te brengen.

Wie bijvoorbeeld onverwacht en niet gedocumenteerd met de schilderkunst van Rigazzi wordt gekonfronteerd, zal er moeilijk kunnen uit afleiden dat hier een « vreemdeling » aan het werk is. We staan immers voor een kunst die door en door de karakteristieken heeft van het kleurrijk Vlaams post-ekspressionisme. Een post-ekspressionisme echter dat in zulke mate tot een abstracte kleurimpressie werd omgebogen, dat deze kunst een strikt persoonlijke stempel kreeg, het specifieke produktiemark van Rigazzi.

Lode Van Muylder

Marin et pêcheur, par goût, sans doute de la bataille épique, comme Hemingway l'était, Rigazzi n'écrit pas, mais il peint et sculpte, fait du vitrail et de la céramique. Il peint surtout la mer, son drame mouvant et éternel qui n'a guère de bornes à la dimension humaine. Mais qu'on peut traiter, comme Rigazzi, ainsi qu'un spectacle merveilleux, d'une grandeur inouïe.

Entre les deux infinis, les reflets errent de l'un à l'autre dans une fresque sans fin et sans cesse renouvelée. Car cet univers liquide qui n'est à personne, mais à tout le monde, a toujours tenté beaucoup les peintres. Celui-ci est vraiment peintre à la manière d'un poète. Il a une mémoire visuelle qui enregistre fidèlement ce qu'il voit pour le transmettre sur le toile. En le transfigurant, sans doute, mais avec un accent de « vérité » qui n'oublie rien des ors et des flammes du couchant ou des vapeurs bleutées, mêlées aux embruns du libre espace du matin. Mer grise ici. Mer de feu là, bleue et verte ailleurs...

Rigazzi évoque cette féerie toujours renouvelée sur la même eau par le passage et l'intensité des vents, la course des nuages, la lumière qui monte ou descend, le grain qui s'annonce, le printemps qui s'éveille ou le soleil qui incendie tout...

Mais l'Escaut et tout le paysage scaldéen l'inspire à peu près autant. Tout cela se transmue en gammes d'une belle richesse d'invention. Il en choisit les gammes avec un instinct très sûr.

Invention de poète ou observation de peintre ? Les deux mêlées, sans doute !

L'imagination est le levain qui porte l'art au merveilleux que nous en attendons.

L.D.H.